

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.

Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$6.00; foreign countries — \$8.00

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

Metai Suvienuose Valstijose ir Kanadoj—metams \$6.00; pusei metų \$3.00; trims mėnesiams—\$1.50. Kitose šalyse: metams \$8.00; pusei—\$4.00; Brooklyn per paštą siunčiant metams \$8.00; pusei metų—\$4.00.

AMERIKOS ILLITERACIJA

Siaurės Amerika būno garsumu trimtuoja, būk esanti kultūringiausia pasaulio šalis, būk čion illiteracija (nemokėjimas skaityti ir rašyti) visai nesanti žinoma. J labiau atsilikusias šalis vidutinis amerikietis paratės žiūrėti kaip į nemokšų gardus. Pažiūrėkime, vienok, ką sako faktai: jie kalba kaip tik prieš Amerikos patriotų tuščią pasipūtimą, jų didžiavimąsi mokslu.

Officialis Jungtinių Amerikos Valstybių cenzas, surinktas 1920 metais, sako, kad šalyje yra apie penki milijonai illiteratų (nemokančių skaityti ir rašyti žmonių). Vienok, kaip pasirodo, tai tą skaitlinę reikia padvigubinti, kad priėjus kiek arčiau prie teisybės.

Amerikos Nacionalė švietimo Asociacija raportuoja, kad sulgę jų pačių surinktos statistikos ir prityrimo, Amerikoje yra nemažiau dešimties milijonų illiteratų. Imant oficialią cenzą, sako kalbamoji švietimo Asociacija, daugelis žmonių užsirašo „mokančiais“ skaityti ir rašyti, kada jie tokiąs nėra. Tuli jų del „garbės“ nenori pasisakyti esą illiteratais, o dar kiti mano, būk čion klišmasi ir jų asmeninius reikalus, todėl ir nesako teisybės. Dar daugiau: daugelis išdidžiai užsirašo „mokančiais“ skaityti ir rašyti, kada, apart jų pačių, niekas kitas jų tokiąs nepripažins. Toksai žmogus moka kiek paskaityti savo maldaknygę, maldas, kurias atmintinai žino, ir šiaip-taip „padrukoja“ savo pavarde. Tokių pusiau-illiteratų, kurie tikrenybėje yra pilni illiteratai, Amerikoje yra kita dešimt milijonų.

Šitaip raportuoja ne kokia radikalų organizacija, kuri norėtų „įžeisti Amerikos garbę“, bet Amerikos patriotų organizacija—Nacionalė švietimo Asociacija. Tai neuztylimi faktai. Tik pamislykite: Amerikoje dvidešimt milijonų illiteratų! Reikia, apie penkta dalis (20%) visų gyventojų. Tai yra daugiau, negu pusė visos Francūzijos gyventojų; daugiau, negu yra gyventojų visoj Meksikoj; daugiau, negu yra gyventojų Danijoj, Norvegijoj, Švedijoj, Šveicarijoj ir Skotijoj kartu paėmus. Tai baisus tamsumo paveikslas! „Atsilikusioj“ Rusijoj, Raudonojoj Armijoj, yra tik 10% illiteratų, o „kultūringojoj“ Amerikoje—20%.

Tuli čiagimiai Amerikos illiteratai yra toki nemokšos, kad reikia tikta susistebėti iš jų. Pavyzdžiui, tula moteris prisipažino, kad ji iki 24 savo amžiaus metų negalėjusi atskirti popierinį dolari nuo dviejų dolarių; kitas žmogus nežinojo kiek metuose mėnesių; tulas Amerikos armijos aficeris liūdijo, kad jo regimente randasi tokių čiagimijų kareivių, kurie negali suskaituoti iki keturių. Žinoma, mes nemanome kaltinti už tokį tamsumą tu žmonių, kurie neįstengę apšviesti. Čion kalta kapitalistinė sistema, kurioj mum visiem reikia gyventi: tūliem ji duoda perdaug visokių progų, o kitieim—didelei didžiūmėjimui—neduoda progos išgyti nei elementarines apšvietos. Negali būti jokios abejonės, kad tuos dvidešimt milijonų Amerikos illiteratų ne tik galima pusėtinai apšviesti, bet galima iš jų išplėtoti daugelį genijų, tik reikia duoti jiem progą ir atitinkamas sąlygas.

Amerika papratus girtis „lygybe“, visiem „progų davimu“. Bet kokia baisi nelygybė viešpatauja švietimo srityj—kaip ir visose kitose srityse—, galima matyti kad ir is to paties valdžios-surinkto cenzo: tūlose vietose illiteratų skaičius visai menkas, o tūlose, kur žmonėm (daugiausia čiagimiam) neduodama progos mokintis—illiteratų skaičius pasibaisėtinai didelis. Pav., yra viena Amerikos valstybė (valstija), kurioj illiteratų skaičius siekia tik biskį viršaus vieno nuosimčio. Iš antros gi pusės, yra kita valstybė—toj pačioj šalyj—kur illiteratų skaičius siekia kiek viršaus 2%, gi viennohikoj valstybių illiteratų skaičius viršija 10%. Yra tokių apskrčių (counties) Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kur „negramotnų“ žmonių yra mažiau, negu 1%. Iš antros gi pusės, yra 56 apskrčiai, kur illiteratų skaičius siekia viršaus 30%; yra 110 apskrčių, kur 25% (visas ketvirtadalis) gyventojų nemoka skaityti ir rašyti. Dar daugiau: yra ir tokių apskrčių kalbamoj šalyj, kur 50% (visa pusė) gyventojų nemoka nei rašyti, nei skaityti! Pamislykite, pusė gyventojų—tamsuoliai! Tai aršiau, negu tamsiausiuose Rusijos užkampiuose. Ir, kaip jau aiškėčiau matėm, šios cenzo skaitlinės ne persūdytos, bet nedasūdytos.

Tamsiausiose srityse žmonių gyvenimas yra visai kitokis: jokių pinigų jie nevertuoja, bet mainosi prekėmis,

RAUDONASIS SPORTO INTERNACIONALAS

Iki šiol mes labai daug rašėme apie Trečiąjį Internacionala ir apie Profesinių Sąjungų Raudonąjį Internacionala. Bet veik nieko nebuvo rašyta apie Raudonąjį Sporto Internacionala, kuris taipgi gyvuoja ir kuris taipgi randasi po Trečiojo Internacionalo vėliava. Kodel apie tai nerašyta, kodel šitas klausimas pas mus nebuvo keliamas?

Veikiausia bus priežastis tame, kad darbininkų tarpe abelnai sportas vietos neturėjo ir, kad, abelnai darbininkai buvo o klaidingai įsitikinę, būk sportas yra vien tik buržuazijos užsiėmimas ir juomi darbininkai neprivalo užsiėmti.

Tuo tarpu gyvenimas rodo ką kita. Pasirodo, kad apart visų kitų reikalų, darbininkai privalo rūpintis ir sportu. Ir yra daug svarbių priežasčių, kurios darbininkus verčia sportu rūpintis.

Moskvos laikraštyje „Izvestija“ tilpo straipsnis, kuriame plačiai išdėstoma, kodel darbininkai turi rūpintis sportu, kodel jie privalo juomi užsiėmti. Pirmiausiai, sportas išvysto žmogaus fizikines jėgas. Yra patirta, kad kurie užsiėmą sportu, tie daug stipresni, sveikesni, negu tie, kurie sportu visai neužsiėmą.

Pavyzdžiui, Vokietijos mieste Leipeiėje išsimto darbininkų, neužsiėmiančių sportu, keturioliosdešimt tūk. kolkius nors kuno nedatėkijus, nesveiki. Motėjų tarpe nesveikumas dar išdidėsim. Frankfurte, Vokielijoj, išsimto darbininkų surašta šešios dešimtys nesveikų, o moterų tarpe nēt 71 nesveika. Ir daktarai pripažista, kad jeigu tie darbininkai iš jaunų dienų būtų užsiėmę sportu, tai nesveikų tokio didelio skaičiaus jų tarpe nebūtų.

Vadinasi, jau vienas šitas faktas verčia darbininkus užsiėmti sportu, verčia juos lavinti, miklinti savo kūną, kaip kad indijonų viešpatavimo laikais. Kitose gyvenimo fazėse irgi reikišias didžiausias skirtumas nuo amerikoniško „standardo“.

Yra Amerikoje tokių vietų, kur vyrai negali kitaip išgyti apšvietos, kaip tikta armijoj ar kalėjime. Apie moterų apšvietą negali būti nei kalbos. Net toki Amerikos liberalai, kaip Benjaminas Franklin, abejojo apie reikalingumą moterim apšvietos ir jų galėjimą ką nors išmolti. Jisai pats savo autobiografijoj, kalbėdamas apie savo ginčą su Collins'u, tai pasisako.

Per pastaruosius dvyliką metų Amerikoje veikia Anti-illiteracijos Draugija ir įvairūs tuo tikslu sutverti klubai. Kaip kur jų veikimas šiek-tiek pagelbsti, bet labai mažai. Mat, turėdami turį visokias progas apšviestimui, o švietimui darbininkų jie visai nesirūpią. Jie, matyt, sutinka su D. Gilbertu, Karališkiosios Londono Draugijos Prezidentu, kuris 1825 metais savo prakalboj išsireiškė sekamai:

„Nežiūrėkit kaip graži būtų tebrija, prjektuojanti švietimą dirbančiųjų klasių, vienok praktikoj ji pasirodys priešinga jų laimei ir moralam. Apšvieta suteiktų jiem (darbininkam) galimybę skaityti kurstančius pamfletus, blogas knygas ir visokius leidimus prieš valdžią. Apšvieta padarytų darbininkus nepaklusniais jų ponam ir į kelis metus parlamentas turėtų atsukti savo stiprią ranką prieš juos ir aprūpinti valdžią stipresniais įstatymais, negu dabartiniai.“

Tai tokia nuomonė ir dabar yra valdančiosios klasės link darbininkų apšvietos.

Amerikos darbininkam reikės dar gana daug pakovot už progą mokintis. Apie tai ypatingai smarkiai reikės pasirūpinti pietinių valstybių darbininkam, kur randasi taip daug juodveidių, ir vakarų darbininkam, kur „tikri vyrai jodinėja ant tilgų žirgų“.

Mielinėus.

kad iš pradžios darbas gali ir sunkiai eisiąs. Man rodosi, kad jeigu tik mes sportą neskaitysime buržuazinių užsiėmimu, kaip kad iki šiol skaitėme, tai šiuo klausimu vargo neturėsim. Pavyzdžiui, dabar pradėta organizuoti jaunuoliai. Jie atėję prisirašyti prie organizacijos ar kuopos, pirmiausiai klausia, ar bus rengiami šokiai. Žinoma, jiems atsakoma, kad bus, ir jie rašosi. Bet jeigu kiekviena Amerikos Darbininkų Partijos kuopa turėtų įsteigti taip vadinamą sporto skyrių, tuomet vieton padėtai jaunuoliams šokius, reiktų žadėti sportą, ir aš esu tikras, kad jie noriai dėtųsi prie jaunuolių organizacijos.

Drg. Angarietis liepia laikraščiams pradėti kampaniją už sportą. Laikraščiai savo darbą atliks, bet visos Amerikos Darbininkų Partijos kuopos privalo tuojais šita klausimą gyveniman vykdyti.

Jeigu mes iki šiol į „bolių“ mētytojus su panieka žiūrėjome, tai dabar patys tapkime mētytojais.

Švenčioniškis.

Kur revoliuciniai elementai pusliko senųjų profesinių sąjungų viduj, kaipjo praktikos mokytojai, budintojai ir vadai organizuotų masių, ten jie užvaisino tas mases supratinu ir revoliucinės kovos dvasia. Ten judėjimas auga ir progresuoja. Bet Jungtinėse Valstijose dualinis uniizmas (budavojimas šale Federacijos kitų naujų unijų) per metus metus ardė ryšius tarpe kovojančių elementų ir masių. Dualinis uniizmas atkirta, taip sakant, Amerikos darbo judėjimo galvą nuo košūno. W. Fosteris.

BLAIVYBĖS VAISIAI

Amerikos darbininkai gali džiaugtis savo šalies blaivybės įstatymo vaisiais. Juk šalis skaitosi blaiva arba, kaip paprastai žmonės sako, „sausu“. Blaivybės įstatymo vykdymui gyveniman valdžia iš visuomenės pinigų skiria dideliausias sumas. Blaivybės agentai darbuojasi išsijuosę dienomis ir naktimis ir daugelis jų susikrauja dideles pinigų sumas. Kasdien įvyksta daugybė areštų— areštuojami degtinės dirbėjai ir pardavėjai, areštuojami jos išvežiotojai ir visokie kontrabandininkai. Ir nepaisant visa tai, visur degtinė dirbama, visur pardavinėjama ir visur gerinama.

Jeigu tikrą degtinę paridavėntų žmonėms ir jeigu žmonės nusipirkė ta degtinę nesinuodytą, tai dar pusė bėdos būtų. Bet dabar mes matome ką kita.

Valdžios statistikomis remiantis, mes matome, kad iš 30,000 kartų surastos pagamintos degtinės tik 800 atstikimų turėjo taip vadinamą „čystą“ alkoholi, kuris jau nėra taip baisiai sveikatai kenksmingas, o visi kiti gaminiai buvo skiesti visokiais nuodais arba, geriau sakant, įvairus nuodų turintis mišinys, pavadintas degtine.

Ir reikia pasakyti, kad 80,000 kartų surasta degtinės ne per metus, ne bėgiu kelių mėnesių, bet bėgiu kelių savaičių. Todėl labai lengva suprasti, kiek tu nuo-

dų per metus laiko sušeria ma žmonėms.

Žinoma, turtuoliai tu nuodų nenaudoja, jie užtektinai turi geros degtinės. Ne be reikalo vienas blaivybės agentų yra išsireiškęs, kad jau užtenka ablavas daryti pas paprastus žmonelius, bet reikia pradėti jas daryti pas etambesnius valstybės viršininkus. Jis atvirai yra pasakęs, kad visa geriausia degtinė, kurią kada tai valdžia yra konfiskavus, randasi pas senatorius, kongreso narius ir kitus valstybės šulus. Ir šitas pasakymas faktais patvirtintas. Juk šiomis dienomis laikraščiai rašė, kad kongreso kambariuose keliamos orgijos, kad ten visokie valdininkai girtuokliauja ir kelia orgijas su nuogomis merginomis, kad kongreso kambariai nežino net ką reikiša žodis „blaivybė“ ir tt.

Vienok nereikia manyti, kad tie ponai vertoja koki nors nuodingą mišinį. O,

DRAUGAI IR DRAUGES!

Kelių draugų iniciatyva neužilgo pradės eit periodinis dailiosios literatūros, meno, gamtos ir visuomenės mokslų populiarius iliustruotas darbininkų žurnalas „Kibirskštis“. Išpradžij eis tik 1 kartą į tris mėnesius.

„Kibirskštj“ bus šie skyriai: 1) Eilės, apysakos, drama; 2) literatūros kritika, menas; 3) atsiminimai; 4) gamtos ir visuomenės mokslai, tikyba; 5) bibliografija iš dailiosios literatūros ir kitų sričių; 6) sportas, žaislai; 7) humoras, satyra, karikatūros; 8) uždaviniai, mįsliai.

Jau tik ši trumpa „Kibirskšties“ programa rodo jos pasirodymo reikalingumą. Ligšiol Lietuvos darbininkai neturėjo savo organo, pavesto dailiajai literatūrai ir šiaip lengviems pasiskaitymams iš literatūros ir įvairių mokslų srities. O tuo tarpu jau seniai buvo jaučiamas didelis reikalas pradėti tokį laikraštį leist. Užtai tikimės, kad mūsų draugai, ne tik Lietuvoj, bet taipgi Rusijoj ir Amerikoje, maloniai priims sumanytą leisti „Kibirskštį“.

Mes tikimės, kad mūsų „Kibirskščiai“ pasiseks sutaukti aplink save ne vien proletarius Lietuvos poetus ir rašytojus, bet taipgi Rusijos ir Amerikos. Ne vienas mūsų poetas ir rašytojas dabar dažnai klajoja mums svetimuose dirvonuose, mokinais rašyt iš mums svetimų raštų. Mums rūpės kuo griežčiausia kovą su buržuazine ideologija ne tik visuomenės moksloose, bet ir dailioj literatūroj, kaip ir visame mene, su ta ideologija, kuri slėgia dar ne vieną proletarą.

Mes puikiai suprantam, kokio sunkaus darbo imamės. Ir dar jis sunkesnis bus todėl, kad „Kibirskštis“ dar negali eit iš Lietuvos, o turi eit į Lietuvą iš užsienio. Trūksta mums ir lėšų. Bet mes tikimės, kad mums pasiseks pergalėt visas kliūtis ir mūsų „Kibirskštis“ patikės į tamsius darbininkų butus ir į apriuktusias mažazemių grietes. Ir visur ji neš sveiką, gryną proletarinį žodį. Mes neabejojam, kad mūsų draugai rems mūsų organą, neužmirš jo ir draugai iš Amerikos, ir ateis

ne! Jie užtektinai turi geriausios degtinės, jie geria dienomis ir naktimis ir nepuola blaivybės agentai.

O jeigu valstybės šulimūri užtektinai degtinės, jeigu jie nežino, ką reikiša žodis „blaivybė“, tai kokiems vėniam tuomet reikalinga abelnai blaivybė? Ar tam, kad valdžia iš visuomenės pinigų skirtų milijonus už laikymui blaivybės agentų, kad tie agentai šinkuotų degtinę? Ar tam, kad neprasti žmoneliai gertų nuodus, mokėdami už juos nesvietiškus pinigus?

Jeigu jau vykdyti blaivybė, tai pirmiausiai reiktų šita darbą pradėti iš visausiu— nuo prezidentų, senatorių, ministrų, kongresmanų ir taip laipsniškai eit žymn. Tik tuomet galima būtų pritarti blaivybei, bet ne tokiam kvailam pasielgimui, kaip kad dabar daroma.

V. Varnas

Mes krepiamės į visus „Vilnius“, „Laisvės“ ir „Darbininkų Balso“ bendradarbius ir bendradarbes, ypač į proletarius poetus ir rašytojus, kviesdami remti mūsų „Kibirskštį“, ir lauksim nuo jū, draugai ir draugės, raštų. Mes krepiamės į visus „Vilnius“, „Laisvės“ ir „Darb. Balso“ prenumeratorius, ir skaitytojus; skaitykit ir platinkit mūsų „Kibirskštį“; remkit ją materialiai; raginkit, kad ir kiti raštais ir lėšomis.

Jei visi suskubsim ir kolektyviai veiksime, tai atsieksim savo tikslą ir turėsim savo dailiosios literatūros, meno, gamtos ir visuomenės mokslų organą, ir pajėgėm tuomet leist ne tik vieną kartą į tris mėnesius, bet ir dažniau.

Tiesa, daug geriau būtų leist „Kibirskštį“ Lietuvoj, ir daugiau galėtū atnešt naujos darbininkų ir maždarbių masėms, bet šiandien Lietuvoj siaučia baisi reakcija, darbininkai nesinaudoja su mažiausia žodžio laisve ir užtai šiandien Lietuvoj nėra galimybės pradėt leist „Kibirskštį“. Prisieina laikinai ją leist užsienij.

„Kibirskšties“ Redakcij

ZIGZAGAI

Vokietija skęsta popieriniuose piniguose, kurie neturi jokios vertės, o Amerika aukse, nes Europos nepaliauja auksas plaukės.

Nors viso pasaulio spandimai plačiai kalba apie Vokietijos finansinę padėtį, vienok nuo to visu kalbų ji nei kiek nesigimėna, bet kasdien einą aršyn.

Kaip tik Japonijoj žemė drebejo, tai New Yorko Wall Streete šilko kainos pakilo nuo 20 iki 40 nuostolėm. Pasirodo, Amerikos kapitlaliai labai atjaucia tokias nelaimas.

Juo Amerikoje laikai „gerai“, tuo sauzūdytųjų skaitlinė didėja.

Nejaugi žmonės nepakentė „gerų“ laikų, kad sau galimėm rosi?

Angliakasių Skyrius

VEL KELIA SKANDALĄ

Koks pusmetis atgal, tulas juodašimtis, instruktuosas šnipinėjimo departamento galvos, Burnso, ilgiausius straipsnius rašė apie Amerikos komunistus, kurie jie baissos yra ir kaip jie ima iš Maskvos pinigų ir rengia čia revoliuciją. Ypatingai ostono buržuaziniai laikraščiai tos straipsnius ištaisai talpino ir laikė j Amerikos visuomenę: "Dreikite, Rusijos bolševikiškais rubliais kėsinama ant Amerikos valdžios ir visų jos įstaigų!" Tam pritarauose "National Civic Federation," kuriai priklauso ir Samuel Gompersas, prezidentas Amerikos Darbo Federacijos. Pagaliau tie patys "dokumentai" ir tie patys sukisimai buvo pakartoti komunistų byloje Miehigano valstijoje. Vis tai su tuo pačiu tikslu, kad suerzinti Amerikos visuomenę, ypač darbininkiją, prieš komunistinį judėjimą ir tuomi užduoti smugį tam judėjimui.

Bet viskas veltui. Pasirodė, kad nieks nekėpė domės į šituos burbulus, paeinančius iš buržuazinių šaltinių. Per pastaruosius kelis mėnesius komunistų įtaka žymiai pakilo darbininkų judėjime. Amerikos Darbininkų Partijos masiniai susirinkimai kupini publikos, pati partija gerokai sutvirtėjo, dabar pradėjo kampaniją už įsteigimą anglių kalba dienraščio. O Darbo Unijų švietimo Lyga pasidarė svarbiu faktorium darbo unijų gyvenime. Visiems patarė aiškiai, kad kairysis sparnas unijose auga kaip ant mieles.

Model dabar prasidėjo ant komunistų tiesiog desperatiškos atakos iš kito kampo, butent iš darbo unijų biurokratijos. Jeigu kiti mėnesiai atgal dirbančioji klasė nekėpė domės į pačios buržuazijos vertiamus kalnus ant komunistų, tai gal dabar jini paklausys darbo unijų vadų, buržuazijos pakalikų. Išbandyti reikia, žinoma.

Ir štai šita purvina darba paimė ant savęs Suvienuytų Amerikos Angliakasių Unijos biurokratija, kuriems šiuo klausimu padovauja unijos organo redaktorius, Ellis Searles. Jis paskelbė, kad angliakasių unija padavė "nepriklausomą" tyrinėjimą apie Amerikos komunistus ir dabar kitas raportas išeisias vienoj mėnesio straipsniu. Tie straipsniai jau pasirodė spaudoje. Searles išsuntinėjo juos vienu metu laikraščiams ir kanonistai spauda su noru spauskino ir dar pazelatina. Tai tie straipsniai, kurie kadais išleisti šnipų dešimties nepriėdėta. Tiktai daugiau išpusti. Pavyzdžiui, Searles parškia, kad Rusijos pagelba Amerikos komunistams, jau bent trys sykius išsuntinėjo Jungtinių Valdujų valdžią, tai yra: 1919 m. Searles plieno darbininkų ir angliakasių streiko, 1920 m. laike amerikiečių neautorizuoto streiko ir laike pereity metų amerikiečių streiko. Girdi, tam tikrai buvo pargabenta iš Maskvos ir sunaudota mažiausia vienu milijonu dolerių.

Searles eina dar toliau ir parškia, kad ir Herri-Streeto šilko darbininkų unija, kurioje buvo 40 nuosimūnų, Amerikos kapitalistai jaučia tokias nelaimes.

Amerikoje laikai "pėnyčia" suauždystę skaitė, irgi žmonės nepakentė to laiko, kad sau galės...

privertė jį sužukti: "Tai prakeiktas melas". Žinoma, kad melas, bet Farringtonas turėtų pridurti, kad toks pat prakeiktas melas ir kitos nesamones, kurias savo stripsniuose kartoją Ellis Searles.

Angliakasių unijos vadai neatsieiks savo tikslo tais purviniais straipsniais, nes jie ištaisai melagingi. Komunistinį judėjimą Amerikoje gimdo ne Rusijos rubliai, bet čionaitinės sąlygos. Darbininkų išnaudojimas ir persėkiojimas, užpuolimas ant unijų ir politinių revoliucinių organizacijų, kompanijų samdytų mušėkų teroras W. Virginijoje ir kitose anglijs srityse, lauzymai streikų ir indžionksinai, — ve kas gimdo darbininkuose supratimą, jog reikia padaryti galvą kapitalistų viespatavimui ir kapitalistinei sistemai. O kuomet tuo supratimu persiima darbininkai, jie tampa komunistais ir jie sudaro komunistų judėjimą.

Veltui sudiotėjęs Searles šukauja apie Maskvos rublius. Komunistinis judėjimas nesulaukomai veržiasi pirmyn. A. B.

Viskas Kompanijoms

Nettie P. McGill paskelbė savo raportą apie vaikų padėję Raleigh pavietė, W. Virginijoje. Raportas parodo, kad anglijs kompanijos kontroliuoja miestų žemes ir visą apelinke, net ir keliai įvažiavimui į miestus priklauso toms pačioms kompanijoms. Praktiškai visos stubos priklauso kompanijoms, tas pats su krautuvėms ir kitais namais. Daugelyje atsitikimų net bažnyčios ir moksloinėj priklauso kompanijoms ir jos tankiausia apmoka algas mokytojams ir kunigams.

Daugiau kai devyni dešimtadaliai šeimynų, kurias reporteriai klausinėjo, gyvena kompanijų stubose. O tos stubos ir šunims netikty gyventi. Kambarių mažai ir tie labai maži; stubos senos, vėjas pučia kiurai per sienas. Maudynių nėra, o jos būtina reikalingos mainieriams, nes jų darbas labai purvinas. Parėję iš darbo, jie turi maudyti šuns, virtuvėse, "akvyvaizdoje viso svieto".

Dar vienas pasmerkimas šiai sistemai. Mainieriai, kurie sunkiausiai ir pavojingiausiai šalies darbus atlieka, net ir žmoniško gyvenimo negauna nuo išnaudotojų. Rimtas pasmerkimas, tiesa, bet kas jo paisys? Juk tokių raportų buvo šimtai, tačiau jie visi pasiliko ant popierio ir nuvažiavo į archyvus, bet kaip vargo ir skurdo mainieriai ne tik W. Virginijos, bet ir kitų apielinkų, taip ir tebevargsta. Valdžia, budama anglijs viešpačių, pramoninkų ir finansinių karalių rankose, nedarė ir nedarys nieko, idant palengvinti mainierių našta. Nežiurint to raportu, tegul tiktai Raleigh pavietė angliakasiai pabando organizuotis, tuojau ant jų užpuols kompanijos nusamdyti mušėikos ir valdžios kazokai ir skaldys jiems galvas. Taip buvo, taip ir bus, kol Amerikos darbininkai neišpleš galios iš kapitalistų rankų ir nepavers kasyklų ir visų šalies turtų visuomenės nuosavybe.

S. M.

BAISUS ISNAUDOJIMAS

BUTLER, PA.—Mūsų apelinke randasi bent kelios kasyklos. Darbininkai neorganizuoti, išnaudojimas labai didelis. Ir darbo sąlygos labai blogos. Anglijs sluogsnis labai mažas, tiktai nuo pustrėčio colio iki trijų pėdų. Gi per vidurį anglijs 4 colių "bony", kurį reikia išrinkti, o jeigu neišrenki, tai atstato nuo darbo. Kai kuriose kasyklose labai greitai akmenys iš viršaus griuva. Darbininkas turi viską susitaisyti be jokio atlyginimo. Taipgi ir už "kleivin" (?), kuris eina skersai angli, nieko nemoka. Jeigu paprašai mokėt, tai bostas atsako, kad nėra mados už tokius dalykus mokėti.

Užmokėstis tokia: 77 centai už toną, ir du doleriai už mastą. Bet atmink, skaitytojau, kad mainierys turi iškirsti ir išlioduoti akmenis iš apačios 2 pėdas gilumo ir 7 pėdas pločio. O jeigu apačia buna žema, tai tiktai 50 centų temoka už toną. Nuo dienų kaip kam moka geresnę algą, bet tas priklauso nuo pono malonės.

Dirbame 9 valandas, bet atmink, melasai, kad tas devynias valandas reikia išbuti urve pustrėčio arba trijų pėdų augšio, susirietus arba ant kelių atsklaupus. Galvos negali pakelti; tankiai pasitaiko galvą taip sumušti, kad net guzas išsiverčia. Kaip kur yra vandens, tai pareini namo iki ausų šlapias. Šitose kasyklose daugiausia dirba mažžemiai fermeriai, kurie iš savo ukės negali pragyventi, tai yra priversti lysti į peklą — į mainas. Jos daugiausia tada dirba, kada unijinės kasyklos streikuoja. Vienos pradėjo dirbti nuo rugsėjo 1 d., o kitos rengias pradėti.

Reikia pasakyti, kad mes jau pasirengę skebauti, nes kitos išeities nėra, darbininkų negalima suilaikyti, nes jie neorganizuoti. Šioj apielinkėj būtina reikia organizatoriaus, kuris mums išaiškintų, kad mes streiklaužiaume, dirbdami, kada kiti mūsų broliai streikuoja.

Butlerio Ukininkas.

SKAITYKIME IR PLATINKIME "LAISVĖ"!

Teisybė, gana daug mainierių skaito "Laisvę", bet jina dar nėra taip išsiplatinus, kaip turėtų būti. Joje plačiai rašoma apie mainierius, jina kasdiena kupina įvairiausių žinių ir pamokinančių straipsnių. Jina net turi įvedus specialj skyrių mainieriams. Mums juo špaltos vienuomet atdaros rašinėti apie savo darbus ir gyvenimą ir reikšti savo mintį ir jausmus. Žodžių, jina pilnai atsako darbininkų reikalams.

Jeigu taip, tai mes, mainieriai, ir turime pasirupinti, kad ją kuodaugiausia išplatinus tarp mainierių. Mes turime pasirupinti, kad neliktų nė vienos stubos, kurios nelankytų dienraštis "Laisvė".

Tie, kurie jau skaitome "L.", neprivalome tuomi ir pasitenkinti. Mūsų pareiga darbuotis dėl jos tarp tų darbininkų, kurie dar neskaito. Pasistengime kiekvienas prikalbinti nors po vieną naują skaitytoją ir jos skaitytojų armija mainieriuose pasidvigubins. O tas galima, jeigu tiktai mes nepatingėsime. Tingėti mes neprivalome, nes apšvieta mainieriams, kaip ir visiems darbininkams, labai reikalinga. Per "Laisvę" ir jos pagelba mes galime lavintis ir šviestis.

Senas Mainierys.

SUTARTIES PAGRINDAS

Jeigu trijų kietosios anglijs distriktų konvencija, kuri įvyks rugsėjo 17 d., užvirtins Harrisburg'o konferencijos sutartį, tai dabartinis "darbo sustabdymas" automatiškai užsibaigs. Mes jau rašėme, kad angliakasiai negauna tiek, kiek jie turėtų ir je galejo gauti, jeigu jie turėtų tinkamus vadus. Šiuo žy-

giu jie turėjo laimėti 20 nuosimčių algos pakėlimą ir pilną unijos pripažinimą. Bet unijos vadai sutiko nusileisti kasyklų savininkams. Dabar eiliniai unijos nariai turės pasakyti, ką jie mano apie naująją sutartį. Jeigu jie nori laimėti visus Scrantono konvencijos reikalavimus, tai jų pareiga balsuoti prieš sutartį ir tęsti kovą, kol savininkai neįpildys tuos reikalavimus.

Harrisburg'o konvencijos sutarties pagrindas yra sekamas:

1. Dviejų metų kontraktas, kuris pasibaigs su rugsėjo 30, 1925 m.
2. Angliakasiai gauna 10 nuos. algų pakėlimą.
3. Aštuonių valandų darbo diena visur.
4. Jeigu iškyla ginčas tarp skirų mainierių ir savininkų, tai visas dalykas pavedamas Susitaikymo Tarybai, kuri turi išnešti nuosprendį ne vėliau kaip už 30 dienų po aplaikymo skundo.
5. Principas kolektyvių derybų pripažintas.

Ypatingai rimtai angliakasiai turėtų pagalvoti apie dvimetinį kontraktą. Pav., jeigu už kelijų mėnesių pragyvenimas pakils, ką jūs tada darysite? Streikuot už pakėlimą algų negalėsite, nes kontraktą turite pasidarę bent dviem metam.

ŽODIS DELEI ANGLISKO DIENRAŠČIO

A.D.P. dienraščio anglių kalba klausimas plačiai ir stropiai lukštenamas. Jo reikalą ir svarbą nušvietė ne tiktai Amerikos darbininkų vadai, bet ir Europos, Komintern'o vadai.

Kadangi ADP. susideda iš kalbinių federacijų, tai ir dienraščio įsteigimui reikalinga suma proporcingausiai paskirstyta visoms kalbinėms federacijoms. Tai labai teisingas ir praktiškas dąbas. Lietuviai darbečiai, atlikime savo užduotį stropiai, be žodžių. Juo daugiau kalbėsime ir planuosime, kaip tinkamiausiai tatau atlikus, tuo mažiau dirbsim. Čia, kaip sykis reikia daug daugiau dirbti, negu kalbėti. Tai mūsų užduotis, ką privalome pasitikti rimtai.

Nėr klaus, kad mes nepajėsim anglių dienraščio klausimą įverti į plačias lietuvių darbininkų mases. Aš tuomi visai nesakau, jog nereikia nei bandyti. Priešingai — reikia. Nes tuomi vis tik nušausime du zukių, būtent: 1) surinksime šiek tiek pinigų; 2) vyriausia, supažindinsime lietuvius darbininkus su tarptautiniu darbininkų solidarumu, ko, deja, labai trūksta pas neorganizuotus bei liuosai organizuotus darbininkus. Tačiau didžiausia šio svarbaus klausimo našta guli ant mūsų, susipratusių darbininkų. Ir ją atlikime tinkamai.

Surinkę mums paskirtą dalį pinigų, įkuniję gyveniman obalsį "anglių kalba darbininkų dienraštis su lapkr. 7 d.", griebkime plėtoti savo, lietuvių darbininkiską laikraštį, kuri galima ir reikia padaryti plačiausiu

Tel. Stagg 9448
Tel. Stagg 1750

PETRAS MACYS
Automobilių Mokykla

ANT GRAHAM AVENUE
Kampus Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

Jeigu jus norite padaryti gerąjį pragyvenimą, tai mokinėtės automobilių amato pas mus. Mes ju išmokinsime šoferiu ant visokių automobilių trumpą laiką. Kam jums eiti pas svetimą mokinėtis, kad jūs galite ateiti pas lietuvius ir išimokinti.

Taipgi paramdom automobilius veselįoms, krikštynomis ir šiaip pasivažinėjimams.

SEVEROS GYDUOLĖS UZLAIKO SEIMYNS SVEIKATA.

Astrus Skausmų

ir reumatisko uždegimo galima pasekmingai išgydyti su

SEVERA'S GOTHARDOL

Ištikimas linimentas.

Geras vaistas dėl susimušimo, išsikimo, ūnimo, raumenų slyvumo, skausmų stėnose ir šonuose.

KAINA 30 IR 60 CENTAI.

Klauskite pas apiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Tiesiausia Kelionė LIETUVON

Laivai išplaukia kiekvieną savaitę nuo doko 86 North River, New York. Garlaiviai: "Resolute", "Reliance", "Albert Ballin" ir "Deutschland" veža 1, II ir III kelių keliauninkus, "Cleveland", "Hansa", "Thuringia" ir "Westphalia" su atskromis kajutomis ir III klasa. Smagi kelionė ir mandagus patarnavimas.

Laivas THURINGIA Išplauks Rugsėjo 13.

UNITED AMERICAN LINES
39 Broadway, New York arba pas vietos agentus

Brooklyn LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ĮSTAIGA.

Salės dėl Balij, Koncertų, Bunkelių, Vestuvių, Susirinkimų ir t.t. Puikus stėdius su naujaisiais įtaisymais. Keturios bolių alėja.

KAINOS PRIEINAMOS.

949-959 Willoughby Ave.
Tel. 3842 Stagg.

Kaip Žmogus Sutvėrė Dievą

TAI YRA PUKI NAUJA KNYGA. KIEKVIENAS PRIVALO PERSKAITYTI JĄ.

Knyga parašyta gero religijos žinovo **ZARĖNŲ VINCO**

Si knyga buvo bandoma išleisti Lietuvoje, bet Lietuvos buožių ir kunigų valdžia konfiskavo ją.

TURI 150 PUSLAPIŲ.
Kaina drūtais audimo viršeliais 75c.
UŽSAKYMUS SIŪSKITE:

"Laisvė" 46 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.

Neatidėliokite ant Toliau!

Nusipirkite šias Knygas Dabar, Kol Dar Galite Gauti.

DVI KNYGOS, REIKALINGIAUSIOS KIEKVIENAM VYRUI IR MOTERIAI, VADINASI:

Patarimai Vyrams apie Lyties Dalykus
IR
Patarimai Moterims apie Lyties Dalykus

Tosė knygos garsus D-ras W. J. Robinsonas aiškiai ir teisingai aprašo visą moterų ir vyrų lyties gyvenimą; nurodo lyties apsišėkimų svarbą visame žmonių gyvenime, duoda daugybę žinių apie lyties ligas ir jų apsišėkimą, apie apsišėkimą, šeimyninį gyvenimą, vaikų auklėjimą, saugą, protėciją ir daugybę kitų svarbių pamokymų.

Šios dvi knygos yra geriausia lietuvių kalboje knygomis, aiškinančiomis lyties klausimus; tą patvirtina daugelis mūsų daktarų ir laikraštėninkų, čia ir Lietuvoje, kurie pataria kiekvienam jas skaityti.

Knygos yra su paveikslais ir gražiai apdarytos. Kaina po \$2.00 viena; už abi kartu — \$4.00.

Reikalaujami vienos kurios knygos, būtinai parašykite, kurią norite, ar moterims, ar vyrams, nes vienoje daugiausiai aiškina moterų lyties dalyką, o kitoje daugiausiai vyrų.

Reikalavimus kartu su pinigais siųskite šiuo adresu:

J. BARKUS,
Box 129, Gen. P. O., NEW YORK, N. Y.

Detroito Lietuvių Darbininkų Aptiekos

Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti vaistus daug prieinamesne kaina, negu kur kitur dabartiniu laiku.

M. A. KISHON, Aptiekorius Savininkas
8701 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST., —DETROIT.

B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS

Turiu 14 metų praktikos pardavime nuosavybių, nes esu pardavęs už kelis milijonus vertės. Gabiausias lietuvis agentas Brooklyn, esu išlaikęs 3 egzamenus. Per moksli, gabumą įgijau turtą.

Kas pas mus ateina, gauna tai, ko nori: pirkti būdovoti arba paskolą. Visus aprūpinam teisingai. Turim ant pardavimo keturiuose ofisuose apie 15 tikėtinais namų: Brooklyn, Bushwick Section, Greenpoint, Masspeth, Flatbush, Canarsie, Arlington East, Cypress Hill, East New York Hill, Ozone Park, Jamaica, Woodhaven, Richmond, Hall's, Queens ir Floral Park.

Taipgi turime ant pardavimo visokių farmų. Paroduodam namus su mažu įnešimu, mokant \$200.00. Randavojame namus, krautuves, dirbtuves, kambarius ir t.t.

B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS

OFISAI:

420 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 3929
499 Grand St., Cor. Union Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. Stagg 3409
20 Oceanview Ave., Jamaica, L. I. Telephone Jamaica 3137-W
486 Fulton St., Cor. 168 St., Jamaica, L. I. Tel. 7394 Jamaica
120-95 Liberty Ave. (120th St.), Richmond Hill, L. I.

Zigmas Valaitis.

Godas ir Gilė

Ne už girių žaliųjų, ne už kainų augstųjų, ne už marių mėlynųjų, bet Lietuvos šalyj, viena kart ant žemės šale kits kito nukrito du grūdai. Vienas tai Godo arba Velniarėžio raguota sėklėlė, antras—Ažuolo giliukė.

Velniarėžio arba Godo sėklėlė iskrito iš pro šalį einančios Karvės uodegos. Ažuolo giliukė išmetė iš snapo pro tą vietą lėkūsis raudonplunksnis Paukštis.

Nukritę grūdai abudu kits į kitą skersomis dėptelėjo ir but jau pradėję tarpu savęs rietis, o gal ir peštis, bet tuo tarpu užkaukė piktas šiaurės Vėjas ir umai, abn jau buvo beišžioję, grūdai susičiupę ir suglaudė ausis.

Lig šiol mandra, puiki, hosi užrietusi bei ragučius pastaciūsi Velniarėžio sėklėlė akymirksnyj susiritė, pūsiglaudė prie žemės ir suglaudusi savo ragučius šitokiais žodžiais kreipėsi į savo kaimyną-Giliukę:

— Kaimynėli! Ar tu matai, kas apie mus dedasi?... O tik-ką, rodos, buvo puikiausia giedra... Jei tas pasiutelis šiaurys ir toliau taip siaus, tai mudviems neišverti... Žinai, ką, kaimyn, pasislink prie manęs arčiau — bendromis iegomis gal kaip ir apsiginsime...

Nemažiau šiaurio pergąsdinta Giliukė, nieko pikto tame pakvietime nematydama, bet dar iš savo tokio nelaimės draugo džiaugdamosi, emė ir prisirto prie Velniarėžio dėlio. Velniarėžis, kaip bematant įsmeigė į Giliukę savo ragučius, palindo po apačia ir neva išmetinėdamas, velniškai šypsodamasis, bambėjo:

— Bet-gi koks rulyš... Vos mane nenuguliai!...

— Bet Giliukė į tuos išmetinėjumus neat sakė nieko ir tik naižiškai-vaikiškai šypsodamosi džiaugėsi, kad surado nelaimėj sau prietelį, prie kurio ji esanti prisiglaudusi.

— Kaip nors jau susigyvensime. Aš jau pasistengsiu tamstai ne tik kad neįkyrėt, bet kuog galint padėti. — prie Godo padėlio meilinosi Giliukė...

— Na, na tik žiūrėk, kad taip ir ištiesių butų!... — selmiškai šypsodamasi bambėjo Velniarėžis, jau jau suvis suleizdamas savo ragučius į Giliukės kuną.

— Bet tu, dėdule, taip nesinaibink! — pradėjo rustintis Gilė.

— Ach, tai jau ir tas tau!... Gali sau ristis atgal iš kur atsiritęs! — staigu pasipūtė Velniarėžis ir buvo jau beistraukas iš Giliukės savo nagus.

Gilė pabugus, kad jos nepavarytų, pradėjo atsiprašinėti.

— Aš nieko dėdule!... Tik tamsta taip greit nepyk!... Žinai, kaip tarp savų, tai kad ir kokį žodį kartais lepteli, tai vis niekis, tai vis iš geros širdies... Pasislink, dėdule, arčiau, ko taip šaliniesi?...

— Tai žiūrėk, kad daugiau to neišgirsčiau, o kad ne, tai galėsi sau eit, kur tinkamas. Man tokių sėbrų nereik!... — ir emėš, kiek tik valiodamas ir iegos turėdamas, suleido savo nagus net iki pat Giliukės sepeņu.

Gilė iš skausmo nors ir raivėsi, nors ir unkstė, nors ir ką, bet bijodamosi, kad Velniarėžis jos nepavarytų, dantis sukandus, kentė ir tylėjo.

Užėjo nesvietiškos, negirdėtos viesulos.

Iš šiaurės atsibeldė mirtį skelbdama Giltinė.

Visą ka tuojaus prislėgė, lyg girių akmuo, storas sniego sluoksnis. Kvėpuot tapo sunku. Speigas negirdėtas.

— U-ju-ju-ju! U-ju-ju-ju! — verkė, dėjavo slėgiamas, šalčio prispaustas Ažuolo Grūdas. — Neištesėsiu!...

— A-ta-ta-ta... A-ta-ta-ta-ta... — sniokė sau lyg šiltam užpečyjo po Gile pasislėpęs ir į jos pačius plaučius savo nagus suleidęs Velniarėžio dėlis.

Taip praėjo visa blauriausia žiema. Velniarėžis išliko ir jautėsi puikiausia šia taip išviko gyvastį ir Gilė.

Pradėjo lyg ir kiek blaivytis. Jau artinosi kas ir Pavasaris, bet čia netikėtai iškilo paskuinė, tik jau tikra velnių veselija. Tai žiema kvėš su Pavasariu. — Bet galop

geležiniai gamtos dėsniai emė savo ir netrukus oras tapo giedresniu. Per rukus nusišypsojo, nors dar ir murzina, bet visgi visogalinti Saulutė. Giltinė, draug su savo visą-ką slėgiančia sniego dvikarte, umai prasmego.

Gamta pasiraivė, pasiraivė, pažiovavo, pasitrynė savo mieguistas akis ir prasimankštiniusi savo sustingusius sąnarius bei kaulus, galop stojosi ant savo milžiniškų kojų. Prabudo ir musų senieji prieteliai—Velniarėžis-Godas ir Gilė.

Kuomet Giliukė prasimerkė ir prasi-krapštė užmiegotas akis ir per savo kailinių rankovę dirstelėjo į pasaulį, tai pirmiausiai jai metėsi akysna jos kaimynas Godas. Godas po senovei buvo į ją isikibęs, bet vieną savo šleivą koją buvo į s m e i g ė s į žemę, o baltą, lyg gyvatės gylį, galvutę iškišęs laukan. Dairėsi savo mažytėmis piktomis akutėmis aplink ir žiūrėdamas į tebesnauduliuojantį Ažuolo Grūdą, velnioniškai šypsososi. Savo ruoštu iš savo glėbio Giliukės dar vis neleido.

— Ko jau raivaisi? Tau dar peranksti. Suspėsi! Žiūrėk, ant kalnelių guli dar sniegas. Pramik dar valandėlė. Dabar aš prie tavęs pabudėsiu!... — suokė-migdė Giliukė Velniarėžis. Savo gi ruoštu mislijo: "Tik tu dar snustelėk, aš-gi tuo tarpu dar nors dalį ugtelsiu, tą syk tu man — pašvilpk. Ne be reikalo mane tokis didelis sutvėrimas, kaip Karvė, sėjo"...

Giliukė vėl gi užsimerkė valandai, bet miegot jau nebegalėjo. Kokios tai kartais jaukios, kaip liuluojantis eteras, tai skurdžios, kaip rudens švino debesis, mintys slinko per jos galvą.

Atsiminė praleistą žiemą į jos kuną iki kaulų įsisiurbusį kaimyną—Velniarėžį, tai vėla, lyg per sapnus atsiminė ji to raudonojo Paukščio jai čiulbėtas pasakas, kad ji yra didelio, didelio, galingo šakotojo medžio dalimi, kad to medžio šakose-šakytėse čiulba tukstančiai paukščių, kad jamė esą tiek linksmybės... Rodos dar ir dabar girdi ji to raudonojo Paukščio tą puikiją, lyg užburta pasaką... Giliukė ant širdies taip linksma, taip jauku pasidarė, ir kaip pradės į juokties, kaip pradės kvatoti — emė net keliose vietose plyšo jos apdėvėta skrandutė.

Pramerkė akis, įsmeigė vieną koją į žemę ir iškišusi iš skrandutės galvą apsidairė. Ogi žiuri — jos sėbras Velniarėžis jau visą sprindį nuo žemės pasistiebęs ir kad koliojasi, kad šėlsta iš pykčio, net apsiptojęs ir pažaliavęs.

— Kad tave ir velniai! Ko tu čia taip žvengi?... Ko tu nemiegi?... Ko tu čia spardaisi?... Vos koją man nenulaužiai!...

— Dovanok dėdule, nežinau, kaip čia ir atsitiko. Taip užsimaniau neštis iš tos priplėkusios skrandpalaikės, kad nepasiju-tau!... Bet ko čia tamsta taip jau skerečiuo-ji? Ir aš juk tokis, kaip ir tamsta sutvėrimas... —jau kiek kitokiū balsu pradėjo Giliukė.

— Ant galo, užteks jau tau turkšti po mano vidurius: trauk savo kablius lauk! — jau suvis nekantriai rustindamosi ir stengdamosi iš savo kuno išlupt Velniarėžio ragus, purijo Giliukė.

— Bekirmytum dar sau savo dvejojau-se — bambėjo Velniarėžis, baimingai dėptelėjęs į Giliukę, kuri energiška liuosavo savo plaučius nuo Velniarėžio nagų.

— Bet nieko! — manė sau Velniarėžis: jis manęs dabar vis vien jau nepavys. Tegu jis kiek ir ugtelėja, bus geresni man iš jo pusryčiai!...

Palijo šiltas lietutis. Saulutė apsi-praususi pradėjo šypsotis visai meiliai. Jos puikių, kaitrių akuciu pakutenta gamta stiebės, kilo tarsi ant mielių.

Su musų žiemkenciais bičiuliais — Godu ir Giliuke — tikos tokie dalykai: Tuo žyg, kai Giliukė palengvėl sau vystė lapelį po lapelį, draug ne tiek kildamas augstyn, kiek kneibdamasis gilyn žemėn ir tik po vieną, kitą colį pakeldamas savo raudoną galvelę, jo kaimynas Godas ne augte-augo, bet šuoliais aukštyn šoko. I visas puses pradėjo skleisti savo didelius, kaip Zanavyko skrybelė, lapus. Tie lapai tik iš viršaus išrodė žaliais, net tamsiais, bet iš apačios jie buvo pripelėję, prigliaupiję bei slykščiai dvokė, taip kad Giliukė iš syk nuko šalin nosį ir sunkiai kvėpsėjo.

... (Pabaiga rytoj.)

Nusizudė Nepakęsdamas Skausmo ir Skurdo

BAYONNE, N. J.—6 d. rugsėjo nusišovė J. Corio, 46 metų amžiaus darbininkas. Jis dirbo už naktinį sargą Leolastic kompanijoje.

Šeši metai atgal, bedirbdamas jis susilaužė koją. Nors tuo laiku jam neprisijėjo važiuoti į karpines, bet kojoj turėjo nuolatinių skausmą. Paskalos eina, būk jis nusizudęs todėl, jog bijojęs, kad nuo to skausmo nereiktų iš eiti iš proto. Bet kurie jį pažino, sako, jog nusizudymo priežastis yra ne vien tas nepakenčiamas skausmas, bet taip pat ir didelis skurdas, kuris jį ir jo šeimyną kankino.

Moterį paliko su trijų savaičių kūdikiu.

"L." Koresp.

ALDLD. 198 Kp. Sparčiai Auga

SAN FRANCISCO, CAL. — Nėr beveik to susirinkimo, kad prie kuopos neprisirasytų viens kitas narys. Pereitams susirinkime, rugp. 26 d., prisirasė draugai Smitas ir jo moteris. Draugai Smitai yra pastovūs San Francisco gyventojai ir galima tikėtis, kad bus uolūs kuopos auklėtojai.

Dabar kuopa turi 36 narius. Tai dar negana. Draugai rūpestingai laukia agitacijos mėnesio ir sako: kas bus nebus, o kuopą turim padaryti iš pusės šimto. Galima tikėt, nes sanfranciskiečiai veltui burmos neušaina. Ant ko užsimoja, tai ir režia, nei per plauka neatleisdami. Kitos kuopos Pacifico pakraštį turėtų apsižiūrėt, kad sanfranciskiečiai nesuvarytų į ožio ragą. Ypač, Los Angeles draugai turėtų pašokti ant kojų ir goral įremiti petį prie ateinančios ALDLD. rugpijūtės.

Ten juk daugiau, negu dvigubai yra lietuvių, kaip San Francisco, o narių... Nutarta visais galimais būdais remti vietinį anglų kalba laikraštį "San Francisco Labor Unity". Gerai, kad draugai mato reikalą remti darbininkiską spaudą. Spauda tai yra mūs šarvai, mūs ginklas.

Išvažiavus drg. Banui, kuopa paskyrė korespondentų J. Jaką.

Rugp. 27 d. ALD. cent. m. komitetas buvo susaukęs visuotinį D.P. narių susirinkimą del šaukiamos Cal. valstijos Federotos Farmerių Darbo Partijos konferencijos, Stoktone. Narių pranešimai, iš įvairių unijų, rodė, kad daugelis čionykščių unijų seka paskui Gomperso vairą ir niurna prieš Darbo Partiją. Kol kas, tik keturios unijos yra nutarę siųsti delegatus.

Rugs. 2 d. Young Workers League buvo parengus "International Youth Day". Kalbėjo du jaunuoliai ir ADP. distrikt or-

ganizatorius James H. Dolsona's. Vėliaus buvo vieno akto perstatymas, parašytas vieno lygčio. Lietuvių šiame apvaikščiojime buvo tik mažas burelis. Kurie neatsilankė, turi gailėtis, nes buvo šaunus vakaras.

Atvyksta Fosteris.

Rugsėjo 28 d. (San Francisco) ir 29 (Oakland) kalbės garsus darbininkų veikėjas W. Z. Foster, Tema prakalbu "Amalgamation and the Labor Party—the only way". Lietuviai, būkite visi šiose prakalbose.

ALDLD. 198 kp. Koresp.

Naujienos iš Buffalo

BUFFALO, N. Y.—2 dieną rugsėjo ADP.LS. 25 kp. susirinkime nutarta surengti prakalbas. Tam darbui išrinkta komisija iš M. Garsiso ir V. Pėžos.

Patėmijau "Laisvė", kad d. J. Jukeliui rengiamas maršrutas. Tai būtų kaip tik proga jam surengti prakalbas Buffaloje. Aš manau, kad bus galima jam surengti prakalbas. Taigi, kuomet tik išgirsite, kad rengiamos prakalbos, tai visi atsilankykite. Visiems žinoma, jog d. Jukelis yra geras kalbėtojas.

Čia gyvenoja SLA. 304 kp. Prie jos priklauso visokių patingai laukia agitacijos mėnesio ir sako: kas bus nebus, o kuopą turim padaryti iš pusės šimto. Galima tikėt, nes sanfranciskiečiai veltui burmos neušaina. Ant ko užsimoja, tai ir režia, nei per plauka neatleisdami. Kitos kuopos Pacifico pakraštį turėtų apsižiūrėt, kad sanfranciskiečiai nesuvarytų į ožio ragą. Ypač, Los Angeles draugai turėtų pašokti ant kojų ir goral įremiti petį prie ateinančios ALDLD. rugpijūtės.

Ten juk daugiau, negu dvigubai yra lietuvių, kaip San Francisco, o narių... Nutarta visais galimais būdais remti vietinį anglų kalba laikraštį "San Francisco Labor Unity". Gerai, kad draugai mato reikalą remti darbininkiską spaudą. Spauda tai yra mūs šarvai, mūs ginklas.

Išvažiavus drg. Banui, kuopa paskyrė korespondentų J. Jaką.

Rugp. 27 d. ALD. cent. m. komitetas buvo susaukęs visuotinį D.P. narių susirinkimą del šaukiamos Cal. valstijos Federotos Farmerių Darbo Partijos konferencijos, Stoktone. Narių pranešimai, iš įvairių unijų, rodė, kad daugelis čionykščių unijų seka paskui Gomperso vairą ir niurna prieš Darbo Partiją. Kol kas, tik keturios unijos yra nutarę siųsti delegatus.

Rugs. 2 d. Young Workers League buvo parengus "International Youth Day". Kalbėjo du jaunuoliai ir ADP. distrikt or-

463 LORIMER STREET prie pat Grand St., Brooklyn. Kviečiame visus atsilankyti, o būsite pilnai užganėdinti.

"VILNIS" Lietuvių Darbininkų Dvysavaitinis Laikraštis 8 puslapių. Išėina UTARNINKAIS IR PETNYCIOMIS Chicago. III. "Vilnis" išėina du kart į savaitę, 8 puslapių didžio, paduoda teisingas žinias iš Amerikos: apie darbą, bedarbę, streikus, ir nurodo, kaip darbininkai privalo vesti streiką, kad laimėjus jį. "Vilnis" turi savo korespondentus Lietuvoj, kurie aprašo mūsų brolių, seserų ir tėvų vargus ir kovą su kunigiu valdžia ir dvarponiais. "Vilnis", matydama reikalą, įvedė pinigų siuntimo skyrių savo raštines, patarnauja persiuntime pinigų į Lietuvą arba į kitus kraštus. Pelnas, kuris pasidaro vedant tą skyrių, yra pavidamas "Vilniai", kad įsigijus sau bendradarbius ir tuomi pagerinus paties laikraščio turinį. "Vilnis" kviečia visais reikalais kreiptis į ją, kaip tai: užsisakant knygas, siunčiant pinigų Lietuvon, užsirašant bile kolį darbininkiską laikraštį. Rašyk šiandien į "Vilnis" Administraciją ir reikalauk vieną numerį del pamatymo. Prenumeratos kaina: Amerikoj metams \$3.00; pusė metų \$1.50. Užrubežij ir Chicagoj metams \$3.50; pusė metų \$1.75. "VILNIS" 2513 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

SIŪSKITE PINIGUS LIETUVON PER "LAISVĖS" PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIŲ. Pinigų siuntimas į Lietuvą jau taip yra susitvarkęs, kad dabar, jeigu tik siuntėjas priduoda teisingą ir aiškų adresą, tai pinigai yra išmokami labai greitai ir .be jokių sutrukdymų. "Laisvės" Pinigų Siuntimo Skyrius siunčia pinigus Lietuvon Litaus ir Doleriais žemiausiu dienos kursu. Reikalui esant visuomet kreipkitės šiuo adresu:

L A I S V Ė 46 TEN EYCK ST., BROOKLYN, N. Y. Tel. Stagg 3878

Ar Jus Sergate? JIS KENTĖJO VIRŠ 12 METU. Ties, kuriuos apėitų: Hoboken, Sausis 5, 1923. Daugiau negu per 12 metų aš kentėjau nuo nepatvirtinto galvos skaudėjimo, nerviško, skausmų nugaroj ir viduriuose, prasto apetito, silpnumo ir vidurių užstūrimo. Aš vaikščiojau didžiausiose kanciose. Aš buvau pas kelius gydytojus, bet jie nepajėgė paskirti, kas man yra ir negalėjo pagelbėti man. Vieną dieną aš perskaičiau dr. Hannon's paskelbtą ir tuoj nuėjau pas jį. Be jokio sutrukdymo nuo darbo, jis pradėjo gydyti mane ir aš pasveikau. Po 3 mėnesių gydymosi, aš jau buvau visiškai sveiku. Visi skausmai pranyko ir valgyti galu gerai. Dabar kas mane pamato, tai netiki, kad aš taip sirgau. Aš labai esu dėkingas tam specialistui ir kitiems gydytojams, kurie man padėjo. PAUL KOVALIK, 914 Park Ave., Hoboken, N. J. Vyrai ir Moterys, jeigu Jūs Kenčiate nuo nervų suirimo, kvaitulio, silpnumo, kraujo ir odos ligų, Aktyvumo, prastos atminties silpnų ir nepatovių nervų, hemigė, skausmų sprando ir nugaros, reumatizmo, puslės ir inkstų nesmagumų, dirbimo, neuralgijos ir vidurių užstūrimo, Ateikite pas mane. Su pagelba mano naujasių gydymo būdų, aš sugrąžinsiu jums tą kaip ir daugelį kitų kad sugrąžinau. Patarimai Veltui — Ateikite šiandien Dr. HANNON, Specialist 146 E. 14-th St., New York. Priėmimo Tarnyba. Ofisio valandos: Nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Vakaraus: nuo 6 iki 10. Nedėliomis ir švenčių dienomis: nuo 10 ryto iki 1 val. vak.

Ar jau turi knygą Ižangą I Politinę Ekonomiją? Kiekvienas, kuris tik nori stoti eilėse klesiniai susipratusių darbininkų, ir nori pažinti aiškioje šviesoje savo klesos reikalus,— būtinai privalo perskaityti šią svarbią BOGDANOVO knygą IŽANGA I POLITINĖ EKONOMIJA. Šią knygą neuženka tik perskaityti sykį ir jau viskas. Ją reikia skaityti ir studijuoti kelis sykius; ją turi studijuoti ne tik pavieniai, bet ir įvairiose lavinimosi susirinkimuose. Joje yra išaiškinta tie dalykai, su kuriais mums reikia kasdien susidurti ir diskutuoti juos. Knyga gražaus formate, puikiais audeklo apdarais. KAINA \$1.50. Dėltais popieriniais apdarais Kaina \$1.00. Užsaisakant adresuokite: "LAISVĖ" 46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, N. Y. Perskaityk knygą Ižangą I Politinę Ekonomiją

VIETINĖS ŽINIOS

Nepamirškite Ateities Ziedo Vakarėlio.

Brooklyno lietuvių vaikai, susiorganizavę į Ateities Ziedo vaikų draugijėlę, jau pradėjo pamokas: mokinasi lietuviškai skaityti ir rašyti. Taipgi mokinasi ir dainuoti.

Vaikai sako, kad dirbti, tai reikia dirbti atsakančiai. Todėl jie be jokio atidėliojimo rengia puikų vakarėlį subatos vakare (15 d. rugsėjo), Sokolų svetainėje, 190 Grand St. Pradžia 5 val. vakare. Programa prasidės 7 val. Programos išpildyme dalyvaus Kanklių orkestra, keli solistai ir Ateities Ziedo choras.

Kurie turite vaikų ir bevairiniai, visi būkite vaikų vakarėlyje. Vaikai žada puikiai palinksminti suaugusius. Būs ir šokiai. Tėvas.

Konferencija del Sutvėrimo Federuotos Farmerių Darbo Partijos.

Konferencija del sutvėrimo Federuotos Farmerių Darbo Partijos New York'e įvyks nedėlio, 16 d. rugsėjo, Labor Temple, 243 E. 84th St., New York'e. Pradžia 2 val. po pietų. Visi delegatai įsitemykite.

Ar žinote Kur Būti Nedėlioje?

Visi būkite puikiame piknike, kurį rengia SLA, apskrīčiai New York'o ir New Jersey valstijų, Feldman's Queens County Parke, Garrison Ave., arti Grand St., Maspeth, L. I.

Dar tokio pikniko nebuvo šia vasara. Apart šokių, šiam piknike dainuos Aido ir Operetės chorai. Kalbės keli kalbėtojai. F. P. T.

Iš ALDL 24 Kuopos Veikimo.

10 d. rugs. kuopa laikė susirinkimą. Narių atsilankė labai mažas skaičius. Tai peiktinas draugų ir draugijų apsilėidimas, tingėjimas ankstyvi susirinkimus.

Susirinkę draugai svarstė organizacijos reikalus gana rimtai. Tarp kitko apkalbėjo ir apie darbinikišką spaudą. Kadangi Amerikoje labai reikalingas anglų kalba darbinikiškas dienraštis, tai nutarta nupirkti šėrn. Taipgi ant vietos parinkta aukų tam tikslui. Po dolerį aukojo draugai M. Liepa, I. Degulis ir J. Samenas. Kiti aukojo po mažiau. Viso surinkta \$5.00.

Išrinkta komisija del pasitarimo kaslink krutamų paveikslų iš Sovietų Rusijos. Jeigu tik bus galima paveikslus gauti, tai centralbrooklyniečiai turės progą pamatyti, kaip dabar atrodo Rusija, kaip joį žmonės gyvena.

Draugai, atminkime, kad artinasi agitacijos mėnuo. Reikia sukursti padirbėti. Gana jau tinginiauti. Turime kiekvienas rūpintis gauti kuodaugiasiai narių. M. J.

Nori Išnaikinti Rykles Jamaica Jankoj.

Canarsie žuvininkai rengiasi į kovą prieš rykles (šarkas) Jamaica jankoj (bay) tiek jų daug priviso, kad žuvautojams jau baisu ten ir žuvauti.

Daugiausiai yra ryklių taip vadinamam Yankee kanale. Jos ten labai tankiai atimā nuo žuvautojų pagautas žuvis ant meškerės.

Pirmą "karą" prieš rykles pradėjo žymūs žuvininkai: Gus Hufe, Bille Harris ir Harry Pease. Jie pasiryžo rykles išvairkyti arba užmušti. Jie pasiėmė druta lyną, šešių pėdų lenciugą ir didelius klabius. Išplaukė su valtėmis 30 pėdų ilgio. Tarp Ruffle Bar ir Barren Island jie pasitiko 18 pėdų geltoną ryklę. Ryklė, nurijus kablį, ant kurio buvo porcija žuvis, pradėjo šokinėti, o pasakui pradėjo traukti valtį, kurią vos neapvertė. Žuvininkai su ja kovojo apie 20

minutų, bet pagaliós nupjovė meškerę ir ryklę paliuosavo; ji greitai dingo. Tačiau vieną mažą ryklę pagavo.

Sakoma, kad toj apielinkėj ryklių yra sveriančių nuo 250 iki 300 svarų.

Žuvininkai organizuojasi jas išnaikinti.

Žydai Iškratė "Griekus" į Vandenį.

Serėda, tai buvo tikinčių žydų diena, kurioj jie iškratė savo "griekus" į vandenį. Tūkstančiai žydų, vyrų, moterų ir vaikų buvo apstoję krantus East ir Harlem upių ir Atlantiško. Ten jie ištuštino kišenes, kuriose nieko nebuvo, apat "griekų".

Išties, žydų šventės žymiai buvo galima pastebėti New York'e, ko nebūtų galima pastebėti kitur. New York'e žydų randasi supirā pušantro milijono; per šventes buvo uždaryta daug krautuvių, visokių įstaigų ir net dirbtuvių. Nekurių linijų elevatorių traukiniai buvo apytušti rytiais ir vakarais, kuomet tuo laiku kitomis dienomis būna užsigrūdę.

Sinagogos buvo užsigrūdusios. Iš pažūros, rodosi, matai daug apsišvietusių, inteligentiškų žydų, bet ir jie su knygomis eina melstis, eina "griekų" kratyti į vandenį. Reikšia, dar burtų pilni, kaip ir daugelis kitų tautų žmonių.

Organizuoja Čevėrykų Dirbėjus.

Amalgamėjų Čevėrykų Dirbėjų Unija pradeda kampaniją organizavime čevėrykų dirbėjų New York'e. Sakoma, kad čia dirba apie 15,000 darbininkų prie čevėrykų, bet jų darbo sąlygos nėra tokios, kokias turi unijistai darbininkai. Unija prie dirbtuvių išmėtė lapelius, kuriuose šaukia darbininkus į masinius susirinkimus.

Suaresťavo už Falsyvus Dempsey-Firpo "Faito" Tikietus.

Policeja užklupo spaustuve ant 23 Duane gatvės, New York'e, ir suareštavo šešis vyrus. Taipgi užgriebė \$50,000 vertės falsyvų tikietų, kurie buvo padirbti del įžangos į Dempsey-Firpo kumštynės.

Suaresťavo Kaip Tarptautinį Vagi.

Utarninko vakare tapo suareštuotas Morris Lippman, 45 metų amžiaus, nuo 2965 65 St., Coney Island. Jis suareštuotas kaip tarptautinis vagis. West Side teisme tapo sulaukistas po \$20,000 kaucija.

Nukrito nuo Buso.

N. Cohen, 25 metų amžiaus, nukrito nuo viršaus Fifth Ave, buso ties 35 gatve ir užsimušė. Cohen pasikėlė išlipti, o tuo tarpu busas pradėjo eiti. Lygvarą praradęs, jis pervirto per tvorėlę ir nukrito ant gatvės.

Kepėjai Rengiasi prieš Streiką.

Amalgamated Food Workers unijos sekretorius A. Burkhard praneša, kad 6000 kepėjų rengiasi prieš streiką. Streiko laikas bus paskelbtas vėliau.

Šiomis dienomis atsidarius New York'o viešom mokyklom, naujų mokinių įstojo arti 40,000. Iš priežasties žydų šventės, nesužinota abelo mokinių skaičiaus, bet manoma, kad viso bus arti 1,000,000.

VIETINIAI PRANESIMAI

BROOKLYN. — Ateities Ziedo vakarėlis įvyks rytoj, 15 rugsėjo, 1923 m., Sokolų svetainėje, 190 Grand St., Brooklyn. Pradžia 5 val. vakare. Bus puikus programos. Tat visų pareiga atsilankyti ir paremti Ateities Ziedo draugijėlę. Įžanga tik 35c. ypatai. Komisija.

PRANESIMAI IŠ KITUR

ROCKFORD, ILL. — Ateities Ziedo vaikų draugijėlė gamėtos pradės 16 dieną rugsėjo, Aukras svetainėje, ar-

ba Island Ave., 40 val. ryte. Malonėkite visi vaikūčiai susirinkti ant minėtos dienos ir laiko. N. Bagdon.

LITUVIŠKA UŽEIGA
Skanus gėrimai ir užkandžiai. Kviečiame atsilankyti.
P. Gvazdaitis ir M. Paulauskas
67 MADISON ST.,
NEWARK, N. J.
(218-223)

PĄJIESKOJIMAI
Pajieškau Petronės šimkūtės-Muškauskienės, Girdėju, kad gyvena New York, N. Y. Turiu svarbų reikalą, melžiū atsisaukti arba žinanči praneškite.
V. Bagdon
945 Broad St., Hartford, Conn.
(220-221)

PARDAVIMAI

Parsiduoda buėrnė ir grosernė gerioji, lietuviams ir lenkais apgyventoj vietoi. Prie krautuvis yra ir 4 kambariai del gyvenimo. Randa tik \$40 ir mėnesi gėrimai daktai: "Ice Box" \$200, svarai \$225, mažesni svarai \$30, cash register \$100, trys kaladės mėsiai kapoti ir daugybė kitų daktų, reikalingų prie to biznio. Atsisaukite greitai!
319 Plymouth St., Brooklyn, N. Y.
(218-220)

Parsiduoda 4 rėmų rakandai. Taipgalima pigiai randavoti geri rumai. Dasižinoti apie tai salune 212 Bery St., Cor. No. 3rd St., Brooklyn.
(219-224)

PARSIDUODA
Flatbush — 2 šėimnyų medinis namas; kaina \$6,400, imokėti \$2,300.
C. Brooklyn — 4 šėimnyų ir viešna krautuvi, 2 namukai. Mėnesine randa \$128; kaina \$7,000. Pulkus 30 kambarių, 6 šėimnyų, baltų plytų namas, netoli Eastern Parkway gatvės; elektra, gasas, maudyėms, telefonas; kaina \$17,500.

Williamsburg — 12 šėimnyų, 2 namai, baltų plytų ir medinis. Salunas ir 2 štorai. Žemė 50 pėdų pločio ir 100 pėdų ilgio. Randa nesā \$450 per mėnesi. Kaina \$35,000.

Taipgi turime namų su restoranais, salunais ir kitokiomis krautuviomis. Turime ūkių Connecticut, New Jersey ir ant Long Island. Visi norinti man dagaus ir gero patarnavimo kreipkitės pas mus. Taipgi mes primam namų taisyms darbā. Pataisom medį, pleisterį, popieruojam ir grajuojam. Darbas atliekamas gerai per patyrusius darbininkus. Su žemės ir namų pirkimo, pardavimo, išrandavimio ar taisyms reikalais kreipkitės.
REAL ESTATE
Petrauskas, Tamsonas ir Endziulis
443 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 9066.
(219-221)

PARSIDUODA NAMAI
Maspeth — nauji murtiniai dviejų šėimnyų namai, ant Bittman St., prie Grand St. Corona, Flushing Ave. ir Grand St. karni daveža prie pat Bittman St. Lutheran Cemetary karas iš Long Island City taipgi priveža prie Grand St., netoli nuo Bittman St.
Kaina \$6,000; pirmas mortgardžius Title Guaranteo ant Trust Komp. Suvesta miesta "sewer pipes". Namai su naujaisiais įtaisymais, šymas, elektra, parket grindys, garaždžiai del dviejų automobilių. Galima matyt kiekvieną dieną.
FRANKTONE BUILDING CO., Inc.
Anthony Michael, Pres.
8 Proctor St., Middle Village, L. I.
Telephone Lafayette 1729 arba ten kur namai parsiduoda.
(219-224)

EKSTRA PARDAVIMAS.
Parsiduoda 2 šėimny namas, 3 loviai ir garaždžius. Vieta gerai, apgyventai lietuviams, lenkais ir kitoms tautoms. Biznis išdirbtas per ilgus metus. Kasa norūmė įsigyti gerą biznį, tai kreipkitės šiuo adresu: Atsilaukti no No. 263 Kent Ave., Brooklyn, N. Y.
(213-224)

Parsiduoda salunas ir restoranas. Vieta labai gera; biznis išdirbtas. Priežastis pardavimo — savininkas turi kita biznį. Listas yra ant 5 metų. Kas panorėtu, tai galėtu pirkti ir su visu namu. Randa \$125.00 už visą namą, gyventojai sumoka \$83.00, o likusius \$42.00 reikia užsimokėti tam, kuris laikė restoraną ir saluną. Yra ir garaždžius. Norinti pirkt kreipkitės šiuo adresu: 159 West St., Brooklyn, N. Y. (Greenpoint).
(218-221)

Parsiduoda kendžiū štoras, labai gerioji vietoi, prie didelės dirbtuvės, biznis eina gerai. Pardavimo priežastį sužinosite ant vietos. Atsilaukti no No. 263 Kent Ave., Brooklyn, N. Y.
(220-221)

Parsiduoda "Stationary" ir Ice Cream štoras, labai gerioji vietoi, biznis išdirbtas. Gera progā pirkti. Prie štoro yra 5 kambariai gyvenimui, randa tik \$30. Atsilaukti no No. 225 First St., Elizabeth, N. J.
(220-221)

Parsiduoda krautuvi kendžiū, cigarnų, Ice Cream, grosernė, buėrnė, knygos, gyduolis, viskas, kas tik krautuvi randasi, su visais įrankiais. Yra 4 kambariai gyvenimui. Biznis išdirbtas per 9 metus. Pardavimo priežastis — manau važiuoti Lietuvon. Kreipkitės laiku del informacijų arba atvažiuokite pasikalbėti.
Joseph Dzikas
716 N. Main St., Forest City, Pa.
(220-221)

REIKALINGAS virėjas, kuris nori kiek supranta restauracijos darbā. Darbas vakarais. Užmokestis geras ir darbas nuolatinis geram darbininui. Atsilaukite greitai. 475 Grand St., Brooklyn, N. Y.

REIKALINGA

Reikalingas geras fomių paliešius, atsakančiai suprantantis tą darbā. Darbas nuolatinis ir užmokestis \$40 į savaitę. Taipgi reikalingas kitas darbininkas, norintis mokytis to darbo. Alga \$20 į savaitę. Atsilaukite greitai.
John Wellus
300 Rogers Ave., Brooklyn, N. Y.
(220-221)

Reikalingas meistras namų prižiūrėjimui — geras užmokestis.
M. Rainė
709 Grand St., Brooklyn, N. Y.
(220-222)

LIETUVIŠKA Čevėrykų Krautuvi

Rudeniai ateinant visiems reikalingi rudeniniai apavai. Taigi, mes esame pasirengę patikti rudenio sezoną su geriausios šalies išdirbysčių čevėrykais naujausios mados. Taipgi laikome visiems žinomus lietuvių išdirbystės čevėrykus "OVER GLOBE", kurie yra ypatingo drutumo ir pritaikinti prie kojos. Ypatingai turime gerų čevėrykų del vaikų lankančių mokyklas.

MES UŽLAIKOME APAVALUS VYRAMS, MOTERIMS, O YPAČ TURIME GRAŽIŲ MERGINOMS IR VAIKAMS

Kas pas mus atsilankys, tai lengvai galės pasiskirti vienus iš daugelio ir gaus tavorą savo pinigų vertės.

V. Januška ir A. P. Račkauskas
455 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
BUVUSIAM "LAISVĖS" NAME.

GERA SKRYBELĖ TAI TIKRA SKRYBELĖ

MANHATTAN Skrybelės geros, naujausios mados, gerai padarytos ir pritaikytos prie žmogaus veido.

Kaip kiekvienas geras daiktas užganėdina jums ilgesniam laikui, taip ir gera, puiki Manhattan skrybelė užganėdins jums ir pastatys į pirmą vietą.

JOS YRA PADARYTOS IŠ GERIAUSIAJ TAVORO GERIAUSIAI PATYRUSIŲ DARBININKŲ

JOS KAINUOJA TIK \$3.00, \$4.00 IR \$5.00

MANHATTAN HAT STORES
230 GRAND STREET, 479 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

ČEVĖRYKAI DEL VASAROS

Puikiausii vėliausios mados visokios rūšies drutai padaryti Vasariniai ČEVĖRYKAI: Vyrams Moterims, Vaikams ir Mergaitėms jau dabar randasi mūsų krtuvėse.

PILNAI GARANTUOJAME DRUTUMĄ PADARYME

PIGIAU PARDUODAME, NEGU KITUR.

Reikalui Esant, Prašome Atsilankyti Pas Mus.

PROGRESS SHOE CO.

LIETUVIŲ ČEVĖRYKŲ KRAUTUVĖS:
197 GRAND ST., "Vienybės" Name, Brooklyn, N. Y.
20 CLERMONT AVE., MASPETH, L. I., N. Y.
175 FERRY ST., NEWARK, N. J.

Telephone Stagg 3523

JEI NORI TURETI SAVO GERĄ PAVEIKSLĄ, TAI ATEIK PAS MANE NUSIFOTOGRAFUOTI

RAPOLAS KRUČAS FOTOGRAFAS
499 Grand Street
Kampas Union Ave.
BROOKLYN, N. Y.

NEPRALEISKITE PROGOS!

Apsvarstykite ir suskaitykite, kiek per metus laiko išmėndu randu kitiems namų savininkams! Ar negali pats gauti namo, kaip ir kiti? Įsigyk savast! Pirk namą tuojau! Su mažu kapitalu gali nusipirkti namą, kuris pats per savaitę laiku bėgant išimokėsi. Ateik pas mus, o gausi patarnavimą, kaip tą galima patarnauti ryti. Parduodami namai mus, kaip Brooklyn, taip ir apilankyti vertės nuo \$7,000 iki \$50,000 ant geriausių išlygų.

Parduodame LAIVAKORTES LIETUVA IR LIETUVOS. Siunčiame pinigų pagal dienos kursą. Padarome dokumentus ir dienvartinius paldūdjimu notaro. Apraudimas—insurance nuo ugnies gyvasties ir taip toliau. Ofise valandos: nuo 9 ryte iki 9 val. vakare dirbamomis dienomis. Nedėdieniais iki 3 po pietų. Kreipkitės ypatingai ar per laiskus pas **Charles Larkey, John Jurevičius ir M. Kazlauskas**
470 LORIMER ST., BROOKLYN, N. Y.

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ?

Jeigu taip, tai imk duoną iš **GARSO KEPTUVĖS (SENIAUSIA ĮSTAIGA)**. Kėpa geriausia duoną iš čyštų ruginųjų miltų. Turėdami kokį nors užsakymą ir norėdami valgyti gerą skanią, puikiai padarytą duoną, tai visados kreipkitės į mus. Duoną siunčiam ir į kitus miestus. Savininkai: **W. Masiulevičius ir A. Shrupski**
209 BEDFORD AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Greenpoint 2876.

DR. A. PETRIKA LIETUVIS DENTISTAS

229 Bedford Ave.
Kamp. No. 4th St.
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: Nuo 10 val. ryto iki 12 val. Nuo 2 po piet iki 8 val. ryto.

J. LEVANDASKAS GRABORIUS

272 BERRY STREET
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: Greenpoint 2861.

DR. C. K. CHERRY'S LIETUVIS DENTISTAS

2201 W. 22nd ir So. Levitt St.
CHICAGO, ILL.
Telefonas: Canal 6222.
Valandos: nuo 2 iki 8 P. M. Subatomis nuo 10 A. M. iki P. M. Nedėdieniais pagal palydėjimą.

ROYAL MAIL I IR IŠ LIETUVOS

Ohio Orduva Orga Orbita
Šitie garliaiviai yra nauji ir gerai itaisyti, pilnai užganėdina keliauninkus užtai, kad jie yra dideli ir patogūs. Mandaga patarnavimas su visais parankumais.
Užtektinai ir geras malistas yra duodamas per baltai apdirbtus virėjus — šėimynos, moterų ir vaikų kalna specialj patarnavimą.
Del platėmų žinių kreipkitės pas vietinį agentą arba tiesiog į THE ROYAL MAIL STEAM POCKET CO.
26 Broadway, New York, N. Y.

LIETUVIS FOTOGRAFAS

IR MALIORIUS Nufotografuoja ir numalevoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais. Darbā atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu: **JONAS STOKES**
172 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

Kas nuperka čevėrykus pas mus syki, — pasileika mūsų kostiumėrių ant visados.